bio ZOEKT BOER

een gezamenlijk initiatief van Boerenbond, ABS en BioForum

Omschakelen naar biologische productie,

iets voor mij?

De biologische productie is gebaseerd op enkele basisprincipes

bio ZOEKT BOER

een gezamenlijk initiatief van Boerenbond, ABS en BioForum

Inzicht verwerven

De biologische werkwijze is op een aantal vlakken verschillend van de gangbare. Omschakelen naar bio verandert natuurlijk niet alles op je bedrijf, maar je zult toch heel wat zaken anders moeten aanpakken. Op die uitdagingen zul je als ondernemer een antwoord moeten bieden. Het is belangrijk dat je deze uitdagingen positief benadert en het nut inziet van waarom je bepaalde zaken anders aanpakt op een biologisch bedrijf. Laat je niet overdonderen, maar bekijk het stap voor stap. Omschakelen is evenzeer een mentaal als een praktisch proces, waar je voldoende tijd voor moet nemen.

Om te beginnen is het belangrijk dat je een goed beeld krijgt van wat de biologische productie inhoudt. Zonder dat besef raak je ook niet overtuigd van het nut van een eventuele omschakeling op je bedrijf. Ga eens langs bij enkele toonaangevende voorbeeldbedrijven uit de biosector. In het ene bedrijf zal je jezelf al meer herkennen dan in het andere.

Biologische landbouw wordt nog vaak geassocieerd met kleinschalig, weinig rendabel en enigszins oudbollig. Niets is minder waar. Je kunt de biosector beschouwen als toonaangevend in de ontwikkeling van de landbouw. Het zijn vooral de bedrijfsleiders met een brede visie en goede ondernemerskwaliteiten die de omschakeling aanvatten. Het zijn doorgaans goed gestructureerde, middelgrote landbouwbedrijven, maar eveneens heel grote of kleine bedrijven.

Diversiteit troef, dus.

De basisprincipes

Hoe langer je je verdiept in de basisprincipes van de biologische landbouw, hoe meer je zicht krijgt op hoe het er in de praktijk aan toe gaat en of dit een werkwijze is waarin jij je kunt vinden. Wil je de uitdaging aangaan om de onkruidbeheersing mechanisch aan te pakken? Zie je iets in een ruimere teeltafwisseling? Ben je gebrand op een preventieve gezondheidszorg voor je dieren? Wil je werken aan een gezonde en rijke bodem met behulp van organische meststoffen? Al deze zaken behoren tot de basisprincipes van de biologische landbouw. Biologische producten worden geproduceerd zonder gebruik te maken van chemische bestrijdingsmiddelen en kunstmest. Er gelden strengere normen omtrent dierenwelzijn en antibioticagebruik. Respect voor de leefomgeving van plant, dier en mens wordt hoog in het vaandel gedragen.

Centraal staat het streven naar een kringloop op of tussen de bedrijven. De dierlijke productie levert de noodzakelijke organische mest voor de plantaardige teelten. De akkers leveren hoogwaardig voedsel voor de mens of voeder voor het vee. Een goede bodemvruchtbaarheid en een ruime vruchtafwisseling vormen daarbij de basis.

Het profiel van een omschakelaar

Welke bedrijfsleider en welk type bedrijf is geschikt om de omschakeling naar bio te maken? Die vraag is moeilijk zomaar te beantwoorden. Er wordt om diverse redenen naar biologische productie omgeschakeld, zowel ideologische als economische. Er is ook een zeer grote diversiteit tussen de biologische bedrijven onderling. Toch zijn er factoren die de kans op een succesvolle omschakeling vergroten, of knelpunten die het juist moeilijker maken om de stap te zetten. Een gesprek met de consulent van Bio zoekt Boer (zie www.biozoektboer.be) kan voor jouw situatie duidelijkheid brengen. Sta vooraf alvast even stil bij de volgende aandachtspunten.

- Ik heb interesse in een duurzame, milieuvriendelijke productie en het sluiten van kringlopen.
- Ik kan goed omgaan met een nieuwe uitdaging en durf een berekend risico te nemen.
- Ik ben leergierig en benieuwd naar hoe anderen een probleem aanpakken.
- Over het algemeen is mijn vakmanschap zeer goed.
- Ik heb gevoel voor werkorganisatie en planning.
- Mijn bedrijf heeft een financiële buffer.
- Ik heb aandacht voor een gezonde, levende en structuurrijke bodem.
- Ik heb oog voor dierenwelzijn, natuurlijke gezondheid en robuuste rassen.
- Er is voldoende grond beschikbaar voor de productie van voeders en voor mestafzet (dierlijke producent), of om een ruime vruchtwisseling aan te houden (plantaardige producent).
- Rondom de stallen is er een huiskavel om uitloop te creëren (dierlijke producent).

Kansen zien

Een ondernemer moet dagelijks het hoofd bieden aan kleine en grote problemen. Hierdoor verlies je soms de positieve focus en zie je niet de kansen rondom jou. Je bedrijf omvormen naar de biologische productie is zo'n kans.

In België, in Europa en wereldwijd worden al jaren steeds meer biologische producten geconsumeerd. De handel speelt hier graag op in, waardoor ook de vraag naar meer en voldoende grote partijen van bepaalde bioproducten toeneemt. Land- en tuinbouwers die deze kansen grijpen, begeven zich in een groeiende vraagmarkt. Bovendien mag je rekenen op een grote waardering van de consument die bioproducten aanschaft: ze leveren een extra financiële inspanning om het product dat jij op de markt brengt aan te kopen en doen dit niet zomaar. Ze zijn overtuigd van de kwaliteit van jouw product en willen daar gerust wat meer voor betalen.

Een groeiende bio-consumptie biedt kansen voor bijkomende producenten

Inspanningen omzetten in meerwaarde

Wie zich waagt aan de biologische productie, moet ervan uitgaan dat er toch wat extra inspanningen bij komen kijken. In de meeste gevallen vraagt de bioproductie extra arbeid en een andere werkplanning. Arbeidspieken en -dalen kunnen zich op andere momenten voordoen dan voorheen. Het mechanisch bestrijden van onkruid, de extra vereisten omtrent dierenwelzijn, een ruimer teeltplan … vragen allemaal extra arbeidsuren. Bovenop je

huidige lastenboeken komt er een biologisch lastenboek waaraan je moet voldoen. Dat is gebaseerd op de Europese en Vlaamse regelgeving. Een controle-instantie kijkt erop toe dat je voldoet aan die regels. Anderzijds zijn er misschien al heel wat zaken uit het biolastenboek waar je vandaag ook op je gangbare bedrijf al rekening mee houdt. Ook in de gangbare land- en tuinbouw zijn immers al heel wat bedrijfsleiders actief bezig met een gezonde bodem, een diervriendelijke productie, het beperken van chemische gewasbescherming … Het gaat er echter om al die extra inspanningen om te zetten in een meerwaarde voor je product. Via het biologische label krijgt je product op de afzetmarkt een bepaalde meerwaarde, hetzij rechtstreeks van de eindconsument, hetzij via de tussenhandel. Die extra inkomsten vormen voor jou een vergoeding voor de geleverde inspanningen (investeringen, arbeid enz.). Je creëert zo op je bedrijf meer toegevoegde waarde per hectare en/of dier.

Omschakelen is niet eenvoudig, informeer je goed vooraf

Omschakelaars aan het woord

Peter Bartels (glasgroenten): "We hadden al jaren interesse in de biologische productie. Onze afnemer was ook vragende partij. Toen de tijd rijp was, hebben we de stap naar bio gezet."

Frank Schelfhout (vollegrondsgroenten): "Je moet stevig in je schoenen staan om de stap naar bio te zetten. Er gingen heel wat bedrijfsbezoeken en gesprekken aan vooraf. Een goede begeleiding is onontbeerlijk."

Maarten Cerpentier (melkvee): "De mechanische onkruidbestrijding is niet evident. Er komt extra arbeid bij kijken. Maar we hebben geen spijt van de omschakeling, integendeel. Jammer dat we er niet sneller mee begonnen zijn."

Hugo Jacobs (fruitteler): "De omschakeling was technisch gezien niet zo'n grote stap, omdat ik al geïntegreerd werkte. Toch heb ik even geaarzeld. Het is een hele aanpassing, want je moet anders leren denken."

Bio zoekt Boer

Informeert en adviseert over omschakelen naar de biologische productie.
info@biozoektboer.be
www.biozoektboer.be

Bio zoekt Keten

Informeert over de marktkansen en afzetkanalen voor biologische producten.
info@biozoektketen.be
www.biozoektketen.be

Foto's: Shutterstock, Boerenbond,

bio ZOEKT BOER
een gezamenlijk initiatief van Boerenbond, ABS en BioForum

Diestsevest 40, 3000 Leuven
info@biozoektboer.be
facebook.com/biozoektboer
www.biozoektboer.be

bio ZOEKT KETEN
EEN PROJECT VAN BIOFORUM VLAANDEREN
IN SAMENWERKING MET ALGEMEEN BOERENSYNDICAAT EN BOERENBOND

Regine Beerplein 1 bus E305,
2018 Antwerpen
www.biozoektketen.be

AGENTSCHAP LANDBOUW & ZEEVISSERIJ

Het project wordt financieel gesteund door de Vlaamse Overheid

01765/017656